

VAJA IDASSA 2007

Exercise IDASSA 2007

Renato Vidrih *, Peter Sinčič **, Ina Cević *** UDK 351.862:614.8

Povzetek Abstract

Koordinacijski center za reagiranje v primeru nesreč NATO – Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC) in hrvaška Državna uprava za zaščito i spašavanje (DUZS) sta v sodelovanju z nekaterimi drugimi partnerskimi državami in članicami zveze organizirala največjo mednarodno civilno vajo v letu 2007. Potekala je od 19. do 24. maja 2007 v okolici Zadra na Hrvaškem. Na njej je sodelovalo 21 držav iz Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC) in več kakor 1200 pripadnikov civilne zaščite in podobnih inštitucij, ki so bili razdeljeni v 55 reševalnih ekip. Med njimi so bile tudi štiri ekipe iz Slovenije. Vajo je spremljalo več kakor 120 opazovalcev iz 35 držav, med njimi tudi iz Slovenije. Cilj vaje IDASSA 2007 je napredovanje v povezavah in usklajevanju dežel NATO in Partnerstva za mir ter preizkušanje odziva na morebitno katastrofo, zmožnosti in skupnega delovanja v krizni situaciji. Scenarij vaje je bil pripravljen tako, da so bili preizkušeni načini, kako odgovoriti na naravno nesrečo in teroristični napad v istem času. Civilne inštitucije in vojaške enote so delovale skupaj. Namišljeni scenarij za delovanje na terenu je vseboval rušilni potres, kemično onesnaženje v pristanišču in teroristične grožnje z uporabo bioloških snovi na potniškem letalu.

The Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC) conducted the disaster response exercise IDASSA 2007 in the coastal Zadar county of Croatia from 19 to 24 May 2007. Twenty-one Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC) nations participated in the exercise, deploying some 55 national expert teams each with the expertise and capability to deal with a different aspect of the fictitious emergency situation. All together, approximately 1,200 participants, including more than 120 observers from 35 countries, took part in the event. IDASSA 2007 allowed NATO and Partner countries to practice disaster response mechanisms and capabilities and to enhance co-operation in emergency situations. The exercise scenario was designed to test best practices of how to respond to a natural disaster and a terrorist threat at the same time, providing an opportunity for civilian responders and military units to work together. The fictional scenario for the field exercise comprised a devastating earthquake, further aggravated by chemical leaks in an industrial seaport and a threat of terrorists using a biological agent on board a passenger plane.

Uvod

Vaja IDASSA 2007 je bila dosedaj največja civilna vaja zveze NATO. Glavni cilj je bila koordinacija držav NATO in Partnerstva za mir in predvsem preverjanje sodelovanja ob velikih nesrečah. Prav tako je bila vaja namenjena preverjanju usklajenosti opreme in komunikacij ter obveščanju javnosti. O pomenu vaje pričajo tudi visoki gostje, ki so spremljali dogajanja na deloviščih, med njimi predsednik Republike Hrvaške Stjepan Mesić, Maurits Jochems, namestnik pomočnika glavnega tajnika NATO in številni pomembni gostje, npr. slovaški minister za obrambo František Kašický, hrvaški minister za obrambo Berislav Rončević, hrvaški minister za notranje zadeve Ilica Kirin, vojaški atašeji, akreditirani na Hrvaškem itd.

Scenarij vaje

Republika Hrvaška je organizirala velik mednarodni glasbeni koncert, katerega denarni izkupiček bi bil namenjen skladu za boj proti aidsu. Koncert bo v Zadru, sodelovalo bo več kakor 150 odličnih glasbenikov iz več kakor 40 dežel. Pričakujejo, da se bo koncerta udeležilo med 500.000 in 700.000 poslušalcev, trajal pa bo od poldneva 20. maja do polnoči 21. maja. Republika Hrvaška je zaprosila za mednarodno pomoč pri zagotavljanju varnosti med koncertom. Zahteva je bila poslana EADRCC (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre) za pomoč pri zagotavljanju zaščitnih ekip CBRN (Chemical Biological Radiological & Nuclear) in določeno število SAR (Search and rescue) ekip.

* Dr., Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, Urad za seizmologijo in geologijo, Dunajska 47, Ljubljana, Renato.Vidrih@gov.si

** Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, Urad za seizmologijo in geologijo, Dunajska 47, Ljubljana, Peter.Sincic@gov.si

*** Mag., Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, Urad za seizmologijo in geologijo, Dunajska 47, Ljubljana, Ina.Cecic@gov.si

Znak vaje IDASSA 2007, ki je potekala od 19. do 24. maja 2007 v okolici Zadra na Hrvaškem.

Sign of the IDASSA 2007 exercise, which took place from 19 to 24 May 2007 in the vicinity of Zadar in Croatia.

Slika 1. Na zadarskem letališču so policijske enote uspešno zajele sedem ugrabiteljev in rešile 30 potnikov.
Figure 1. At Zadar airport, police units successfully captured seven hijackers and rescued 30 passengers.

20. maja ob 8.43. uri je južni del Hrvaške prizadel potres z magnitudo 6,5. Epicenter potresa je bil severozahodno od Knina, intenziteta potresa je bila od VII-VIII po MCS. Potres je močno poškodoval stanovanjske zgradbe v Kninu in okoliških mestih in visoko in nizkonapetostno električno omrežje v Šibeniški in Zadarski županiji. Vodovodna povezava Krka-Zadar-Zrmanja je bila poškodovana in obe pokrajini sta ostali brez pitne vode. Telefonske povezave so bile prekinjene, prav tako ni delovalo omrežje GSM. Ceste so bile prekrite s plazovi in ruševinami. Avtocesta Zagreb-Split in most preko Krke sta ostala nepoškodovana, železniški promet pa je bil začasno prekinjen.

Zaradi potresa je bil koncert odpovedan, mednarodne ekipe CBRN in SAR, ki so že bile na kraju dogodka, so bile dane na razpolago hrvaškemu vodstvu za pomoč pri odpravi posledic.

Slika 2. Ugrabitelji so uporabili biološko orožje, zato je bila potrebna dekontaminacija potnikov in pripadnikov policijskih enot.
Figure 2. The hijackers used a biological weapon, so it was necessary to decontaminate passengers and members of police units.

Vsi gostje, ki so že prišli na koncert, so bili evakuirani po cesti in morju.

Vlada Republike Hrvaške je na podlagi prvih ocen zaprosila za mednarodno pomoč EADRRRC. V prošnji je izrazila potrebo po SAR in medicinskih ekipah in šotorih za namestitev okrog 10.000 ljudi. Zaradi koncerta je Državna uprava za zaščito i spašavanje (DUZS) že imela vzpostavljeno poveljniško središče LEMA (Local Emergency Management Authorities), ki je takoj začelo z odpravljanjem posledic potresa in z usklajevanjem vseh dejavnosti na prizadetem območju.

Letalo, ki je bilo 21. maja ob 10. uri po lokalnem času iz Denverja namenjeno v Frankfurt z vmesnim pristankom v Londonu, je bilo nad Nemčijo ugrabljeno. Vodja teroristične skupine »Black Magic Vixen Union« je obvestil kontrolo leta, da bo letalo nadaljevalo polet proti Egiptu. Zaradi pomanjkanja goriva je bilo letalo prisiljeno pristati na zadarskem letališču 22. maja ob 7.30. uri. Med

Slika 3. Dekontaminacija je potekala v šotorih na letališču, neposredno ob ugrabljenem letalu.
Figure 3. Decontamination took place in tents at the airport immediately beside the hijacked plane.

Slika 4. V pristanišču Gaženica je ob potresu prišlo do poškodb cevi za raztovarjanje tekočih tovarov in s tem do razlitja nevarnih snovi.

Figure 4. At the port of Gaženica, damage occurred during an earthquake to pipes for unloading liquid cargos and thus to a spillage of a hazardous substance.

Slika 6. Iz višjih nadstropij poškodovanih objektov so po vrveh na nosilih spuščali ranjence.

Figure 6. From the higher floors of damaged buildings, the injured were let down by rope on stretchers.

točenjem goriva so približno ob 8.40. uri hrvaške policijske enote napadle ugrabitelje in zavzele letalo in premagale ugrabitelje ob 8.45. uri. Letalo je bilo lažje poškodovano, medtem ko je bilo 7 ugrabiteljev in 30 potnikov v spopadu ranjenih. Letalo so izpraznili.

Ob 8.50. uri je vodstvo »Black Magic Vixen Union« poslalo sporočilo vodstvu zadarskega letališča, da imajo ugrabitelji zelo agresiven biološki material, ki ga bodo spustili v okolico, če jih bo napadla policija. Oseba, ki je telefonirala, očitno ni vedela, da je policija že napadla letalo. Policijski poveljnik na letališču in službujoči vodja medicinske ekipe MEDEVAC (medical evacuation) sta bila takoj obveščena.

Slika 5. Ranjence so odvažali gasilci in reševalna vozila.

Figure 5. The injured are taken away by firefighters and ambulances.

Slika 7. Ranjence so oskrbovali v šotorih v neposredni bližini poškodovanih objektov.

Figure 7. The injured are cared for in tents in the immediate vicinity of damaged buildings.

Slika 8. Ranjence, rešene iz porušenih zgradb, so odvažali v bližnjo poljsko bolnico.

Figure 8. Injured rescued from a collapsed building are taken to a nearby field hospital

Sklenjeno je bilo, da se takoj začnejo izvajati zaščitni zdravstveni postopki in zdravniški pregledi vseh potnikov in oseb na širšem območju letališča.

Ne glede na poškodbe industrijskega pristanišča Gaženica v Zadru, ki so nastale med potresom, so 22. maja začeli pretakati stiren iz tankerja v rezervoarje v pristanišču. Približno ob 9.30. uri je stiren začel iztekati v okolico in morje iz razpoke na cevovodu, ki je verjetno nastala ob potresu. Stiren je preplaval zaščitno pregrado in onesnažil približno 2 km² morske površine. Madež se

Slika 9. Vzporedno je potekalo tudi reševanje iz prevrnjenih in poškodovanih avtomobilov.

Figure 9. Rescue from overturned and damaged cars took place at the same time.

Slika 10. Različne reševalne ekipe so prikazale reševanje iz različnih vrst ruševin.

Figure 10. Various rescue teams demonstrated rescue from different types of ruins.

Slika 11. Na železniški postaji Bibinje je prišlo do iztirjenja vlaka, ki je vozil nafto.

Figure 11. A train carrying oil was de-railed at Bibinje railway station.

je začel širiti proti Bibinjam. Politi stiren na obali se je vžgal in ogenj se je pričel širiti proti železniškim vagonom, polnim nafte, ki so bili v bližini in jih ni bilo mogoče umakniti zaradi prekinjenega železniškega prometa. Nastalo je več eksplozij, v katerih so bile poškodovane pristaniške naprave v Gaženici. Veliko delavcev je bilo zastrupljenih in poškodovanih. Strupeni oblak se je začel pomikati proti Bibinjam. Ogenj se je razširil proti ladji »Sea Star AA«, ki je pripeljala stiren in je bila poškodovana v eksploziji. To je povzročilo izlitje goriva v morje. Oljni madež se je začel širiti po površini, medtem ko so gasilci poskušali pogasiti požar na ladji in evakuirati posadko. Ob 10. uri je LEMA začela uporabljati mednarodne ekipe na zadarskem letališču in v pristanišču Gaženica.

Slika 12. Neprodušno zaščiteni reševalci so reševali človeška življenja.

Figure 12. Hermetically protected rescuers saved human lives.

Udeleženci

Avstrija (23 vozil, 69 reševalcev), Belgija (4 vozila, 10 reševalcev), Bosna in Hercegovina (3 vozila, 17 reševalcev), Bolgarija (7 vozil, 22 reševalcev, 1 pes), Finska (3 vozila, 17 reševalcev), Armenija (6 reševalcev), Madžarska (9 vozil, 31 reševalcev, 2 psa), Kazahstan (9 reševalcev), Litva (6 vozil, 23 reševalcev, 2 psa), Makedonija (3 vozila, 8 reševalcev), Črna Gora (6 vozil, 20 reševalcev), Moldavija (2 vozili, 9 reševalcev), Poljska (5 vozil,

Slika 13. V kampu Bošana pred Biogradom na moru je bila postavljena poljska bolnica, ki je že reševala življenja v Darfurju, pa tudi drugod po svetu.

Figure 13. A field hospital was set up in a camp at Bošana by Biograd na moru, which had already saved lives in Darfur as well as elsewhere in the world.

Slika 14. V bolnici lahko nudijo prvo pomoč, najnujnejše operacije in ambulantno zdravljenje bolnikov in poškodovanih.

Figure 14. The hospital provides first aid, the most urgent operations and a clinic for treating patients and the injured.

21 reševalcev, 3 psi), Romunija (7 vozil, 24 reševalcev), Srbija (1 vozilo, 5 reševalcev), Slovaška (13 vozil, 39 reševalcev), Švedska (6 vozil, 30 reševalcev), Ukrajina (2 vozili, 9 reševalcev), ZDA (1 reševalec), Slovenija (5 vozil, 19 reševalcev) in Hrvaška (170 reševalcev). Iz Slovenije so sodelovale naslednje enote: enota za hiter odziv – poveljstvo, potapljaška enota, enota za nuklearno, biološko in kemično dekontaminiranje in enota za prečiščevanje vode. Poveljnik vaje je bil Guenter Bretschneider, vodja EADRCC.

Sklepne misli

Vaja je potekala v okolici Zadra, na lokacijah v Bokanjcu (reševanje iz ruševin), hkrati je potekalo reševanje v morju in industrijskem pristanišču v Gaženici. V kampu Bošana pred Biogradom so bili nameščeni prebivalci, rešeni iz ruševin, in terenska bolnica. Na letališču v Zadru je potekal prikaz obnove posledic ugrabitve letala in terorističnega napada z biološkimi sredstvi. Zadnje prizorišče je bilo reševanje in odpravljanje posledic železniške nesreče na postaji Bibinje.

Za nas najzanimivejši je bil prikaz reševanja ponesrečencev iz ruševin (Bokanjac) in iz visokih stavb (Gaženica). Pri tem so sodelovali reševalci iz Avstrije, Bolgarije, Finske, Gruzije, Hrvaške, Madžarske, Moldavije in Poljske.

To je bila že druga večja vaja na Hrvaškem. Prva, »Krotitev zmaja«, je bila maja 2002 v okolici Makarske. Poleg predstavnikov NATO in Partnerstva za mir so vajo spremljali tudi predstavniki različnih teles NATO, predstavniki Evropske unije, Pakta stabilnosti za jugovzhodno Evropo, Sveta Evrope in številni drugi opazovalci. Vajo so v celoti spremljale mednarodne komisije, ki so tudi naredile končno analizo dogajanj za boljše sodelovanje v prihodnosti.

Konec vaje IDASSA 2007 je bil skupni prikaz reševanja ponesrečenih iz požara na ladji na odprtem morju in pri eksplozijah in iztekanju strupenih snovi v industrijskem pristanišču. V vaji so bili udeleženi potapljači, gasilci, enote CBRN, medicinski reševalci, gorske reševalne službe, nameščene so bile ovire za razširjanje onesnaženja

Slika 15. Na morju je potekalo gašenje požara na ladji, ki je v pristanišče pripeljala nevarni tovor.

Figure 15. At sea, a fire was extinguished on a ship carrying hazardous cargo to the port.

Slika 16. Ponesrečence na ladji so reševale helikopterske enote.

Figure 16. The injured on the ship were rescued by a helicopter unit.

na morju, ekipe SAR, zadolžene za iskanje in reševanje ponesrečencev, najbolj zanimiva je bila vsekakor udeležba reševalnega helikopterja.

Po ogledu predstavljenih dejavnosti lahko rečemo, da so vsi udeleženci po svojih najboljših močeh prispevali in sodelovali ne glede na jezikovne, politične ali kakršne koli druge ovire. Vse ovire je premagal skupni cilj – pomagati v nesreči.

Viri in literatura

1. <http://www.mup.hr/4670.aspx>
(28. maj 2007)
2. http://www.morh.hr/vijesti_main.asp?id=1203
(28. maj 2007)
3. <http://www.nato.int/eadrcc/2007/05-idassa/index.htm>
(29. maj 2007)
4. <http://duzs.hr/page.aspx?PageID=269>
(29. maj 2007)
5. <http://www.sos112.si/slo/clanek.php?catid=27&id=1728>
(29. maj 2007)

Fotografije: R. Vidrih, P. Sinčič in I. Cecić.
Photos: R. Vidrih, P. Sinčič in I. Cecić.

Slika 17. Vajo IDASSA 2007 si je poleg drugih pomembnih predstavnikov zveze NATO, Partnerstva za mir, predstavnikov različnih evropskih institucij in združenj, ministrov in drugih pomembnih gostov, ogledal tudi predsednik Republike Hrvaške Stjepan Mesić. Fotografija je povzeta iz Zadarskega lista (24. maj 2007).

Figure 17. The exercise IDASSA 2007 was watched by President of the Republic of Croatia Stjepan Mesić, as well as other important representatives of NATO, the Partnership for Peace, representatives of various European institutions and integrations, ministries and other important guests. The photograph is taken from Zadarski list (24 May 2007).

Slika 18. Ob zaključku vaje so predstavniki različnih mednarodnih komisij, ki so spremljale potek posameznih dejavnosti, izrazili podporo tovrstnim vajam, ki prispevajo k boljšemu sodelovanju in povezovanju posameznih držav ob katastrofalnih nesrečah.

Figure 18. At the conclusion of the exercise, representatives of the various international commissions who had monitored the course of individual activities expressed support for such exercises, which contribute to better cooperation and linkage among various countries in the event of catastrophic accidents.